

کیشە ی کورد دوینی و ئەمرو، مادە ی 140 ی دەستور چی لیدی؟

نایا کەرکوک بو باوہشی کوردستان دەگەریتەوہ؟!

بەشی پینجەم و کۆتایی

لەشارەکەدا ئیتر لە راستییەکان گەیشتن و کەرکوکیش تاسیتراو خنکینرا .

پیشتر ئاماژەم بەوەکرد کە نەدەبوو تەموژم بخریتە سەر کوردستانییوونی کەرکوک و بەشێوەیەکی دەستووری چارەسەربرکریت چونکە میژوو بریاری خۆی داوہ کە ئەمە شتیکی حاشاھەلنەگرە و کوردستانیان راراو دوودلنن بەرامبەر بە کوردستانییوونی شارەکە ی خۆیان کە شاری نەتوہ، کەمایەتی، گروپی تیرشە و تایبەندەندی خۆی ھەبە، بۆیە جاریکتر دوویاتی دەکەموہ و دەلیم دەبوایە کەرکوک ژیرانە مامەلە بکرایە بەتایبەتی چەندین سال بوو بە ئاگروئاسن مامەلە ی لەگەلدا دەکرا و بەشیتیکی گەورە ی چەوساندنەوہ ی نەتوہیسی و چینیایەتی بەرکەوتبوو .

ئیسنا کەرکوک لەداوی پرۆسە ی رزگارکردنی عیراق کەوتۆتە دەست ئیدارەیکە گەندەل و بۆگەنی دوو حزبە کوردستانییکەوہ، رەفتارو کرداری ئەوان بە ھۆی ململانیی حزبییەوہ ھەموو شتیکی تیکداوہ، شەرەپەرۆ و شەرە کورسی لە ئەنجووہنی پارێزگای کەرکوک لە ھەموو کاتیک نالەبارتر و خراپترە و وایکردوہ ململانی کۆمەلایەتییکەکانی ناو کەرکوک فراوانتر و قوولتربکاتوہ و بۆشایی گەورە گورە دروست بکات بە شێوہیک کە دەستی تیرۆر بکاتە ھەموو شویتیک، ئەوہتا مەسلە ی ئاسایشی ناوشاری کەرکوک روژ لە داوی روژ خراپتر دەبیت و بۆیان کۆنترۆل نەکراوہ، ئەو پارانە ی لە (ھەرمی کوردستان، بەغدا، ئەمریکا) دەگاتە دەستی ئەم ئیدارە گەندەلە کەس نازانی چۆنچۆنی خەرچ دەکریت و چی لیدی یاخود شتیکی کەمی لئ چەلجەدەکن و خۆیانی پیوہ یادەدن و منەت بەسەر میللەتدا دەکەن و ئەو تریشی حەپەلووشدەکن و کەرکوک پیندەکنە کەلاوہ و ویزانە، بیگومان ئەم کارانە ھەمووی رەنگدانوہ، کیشی خراپی دەبیت لەسەر (شارەکە، کیشی نەتوہی، پیکھاتە کۆمەلایەتییکەکانی ناو کەرکوک، ئەمەریکا و ھاوپییمانان) دیارە ئەمەریکا و ھاوپییمانەکانیش پینان خۆشە ئەم دیمەنە ی شاری کەرکوک بە چاوی خۆیان ببینن بۆئەوہ ی سازش لەداوی سازش بە دەسلاتی سیاسی کوردستانی بکەن لەسەر حسابی کیشی نەتوہیسی ئیمە، ھەمووجاریک کوردستانیان دەبی باجی ھەلە ی ئەم دوو حزبە بدات !!

ئیمە میللەتیکین ئەنقال کراوین ، بەگازی ژەھراوی مامەلە کراوین ، نیشتمانەکەمان بۆتە کەلاوہ و گۆرستان نەدەبوو دەسلاتی سیاسی کوردستان ریگەبدەن ئەم شارە ی کوردستان شاوی لیبیت و مەلەفییەکان سەرکردەمان بن و کیشەکەمان سووک مامەلەبکریت ، تاکاتیکی بەخۆماندەزانین ھەموو شتیکی بەعیراقی کراوہ و زۆر شتیتمان لەدەست داوہ، لەناوئەوانە کەرکوک و (مادە ی 140 کە دەستکردی دوو حزبەکە خۆیانە) لەوہتی کیشەکەمان داوہتە دەستی قەدەر و دەمانەوی بە مەزادی عەلەنی و دەنگدان کەرکوک بستیینەوہ، لەوہتە ی چاوەروانی ئەویدین دوژمن و ناحەزەکانمان کیشەکانمان بۆ بخەن بەلادا، لەوہتە ی پارەوپیول گێژکردووین و بەرچاوی خۆمان نابینن، لەوہتە ی دەستمان بەرزکردۆتوہ بۆ خواستی نەیارو دوژمنەکانمان و دەمانەوی لەژێر دروشمی عیراقیکی (فیدرالی، دیموکراتی، پەرلەمانی) دا بەناوی بەمیزکردنی برابەتەکی کوردو عەرەبەوہ (کە ئەوان 83 سالە بریوان پیتی نییە!) عیراقیان بۆ بنیات بنیینەوہئالەوکاتوہ ئیمە زۆرشتان دۆرانوہو و لەدەستداوہ کەدەبوو بە پینچەوانەوہ بیت بەتایبەتی کارتی کورد لاواز نەبوو، بەلام داخکەم ئیمە خۆمان، خۆمان لاوازرک بەرامبەر بە ھیچ !!

تاقیکردنەوہکانی میژوو سەلماندووانە دەبێ سیاسیەت لەگەل تاناو و زەکاندا گریدرین بۆئەوہ ی بتوانی بەئاسانی کاربکەیت، بە پینچەوانە ی ئەمەوہ قوربانییکەکان بەفیرۆ دەچن و ئامانجەکانیش دوور دەکەونەوہ. ئەگەر عەقل و مەنتیق و ھوشیاری و بەرزوہندیی بالانەبنە میوان و چاودێری سیاسیەتمەدار نەکەن، ئەوا سیاسیەتمەدار دەبیتە زۆردارو لەگەل داگیرکردا جیاوازی نابیت و جیاناکریتوہ لەبەک .

میللەتی بیابانی روژئاوا لە مەغریب کەبەرە ی رزگارخوازی پۆلیساری سەرکردایەتییان دەکات و ژمارە ی دانیشتوانیان لە ملیۆنیک کەمترە، لەسالی 1975 وە داوی مافی چارە ی خۆنووسین دەکەن و دەیانەوی لە مەغریب جیابینەوہ و دەولەتی خۆیان ھەبیت ، ھەتا ئیستایش ھەر سوورن لەسەر داخاوییکەکانی خۆیان و لسی نەھاوتونەتە خواروہ ، بەرامبەر بەمە ھیچ پرۆژەیکە تریش رەتاکەنەوہ کە پینشکەش بەمان

خۆل بکەنە چاوی خەلکییەوہ ، ئەوان واتیکەیشتون ھونەری سیاسەت ، ھەوہسبازی و بەخشینەوہ ی ناراستییە بەسەر خەلکدا. ئەوان دەیانەوی خەلک لە سٹیپەری خۆیاندا راوہستن و قسەکانیان بچوونەوہ .

ھەتا ئیسنا دەسەلاتی ناوبراو خۆیان دەدزنەوہ لە پرۆسە ی ئاساییکردنەوہو سەرژمیری لەشاری کەرکوکدا کە دەبوایە تەواو بیوانیە و خەلک خۆی ئامادەبکرایە بۆ ریفراندۆم لەکۆتایی 2007 دا ، ئەمانە ھەمووی ریگەخۆشکردن بۆ بە عیراقیکردن و بەدەستەوہدانی کەرکوک و نەک ھەر ئەمەو بەس ، بەلکوو ئەگەر کارەکان وھا بروات ، ئەوا ئەوہ ی کورد بەدەستی ھیتاوہ ، ئەوہشمان لە کیس دەچیت و دەبی باجەکانی بدەین و روژیک لە روژان لەسەر حساسی بنیاتنەوہ ی عیراق و حکومەتی ناوہندی ، ئیمە داوی لامەرکە ی یان ئۆتۆنۆمی لەوان بکەین و شتیکی نامینی کە ناوی فیدرالی بیت و کەرکوکیش عکالی لەسەر سەر دادەنریت بەرگی عیراقی لەبەرەدەکریتی و بە خەویش ناگەریتوہ باوہشی کوردستان !!

دەسەلاتی سیاسی لەکوردستاندا ھیچ شتیکیان لەدەست نەداوہ ! بەلام خەریکە ھەموو شتیکی لەدەست دەدن ، پیندەچن ھەموویان خۆیان بە کاتی بزانی و کە ی یستیان گۆرەپانەکە جیبەپیلان و ھەلەو خەتو تاناوانکانش بخەن ملی ئەوانیتر . بۆ ئەوہ ی کار نەگاتە ئەوہ ی کارەساتیکی گەورە ی تر ئیخە ی کورد بگریت ، پیوستە دەسلاتی سیاسی قەبوولنەکن فشاری ئەم ولات و ئەو ولات بیانروختنی چونکە ئەوان میللەتیکانی لە پشتە کە بەکۆی دەنگ نایەوی لەگەل عیراقدا بمیینتەوہبەپینچەوانە ی ئەمەوہ ئەگەر قەبوولی خواستی ناحەزەکانی گەلی کوردیان کرد و گوییان بۆ حەز و خواستەکانی میللەت نەگرت ئەوا بە دلنایییەوہ میژوو پشتاویشت ئیخە یان دەگریت!!!

لەھەلومەرجی سیاسی ئەمرۆی کوردستاندا ، ئەم ھەنگاوانە ی خواروہ دروست و گرنگ بۆ دەسلاتی سیاسی کوردستان : یەکەم/ پیوستە سەرۆک کۆمار و سەرۆکی ھەرم ، ھەروہا پارتی و یەکیکی و حزبە کوردستانییکەکان ، ھەلوئستیان یەخەن لە سەر مەسلە ی کەرکوک و مادە ی 140 ی دەستور و بە شیوازی جیاجیا کارنەکەن و ھەرچارە ی لەبەر خاتری ئەم و ئەو (گایەک بە کوشت نەدن بۆ کینچیک) و تەسریحیک ، قسەبەک نەکەن و ھەلوئوتوانا و کردارەکان یەخەن و بە ھیزی بکەن و ھەمیشە بلین : ئیمە میللەتیکمان ھەییەو پیوستە پرسورا بەوان بکەین ، ھەرکاتیک

سەرکردایەتی ھەردوو حزبەکە ویزاریان بەرەسەمی و بەبەرچاوی دنیاوہ ئەمە بلین ، ئەوا بەدلنایییەوہ لە باتی ترووسکاییک ھەزار ترووسکایی ھەییە بۆ رزگارکردنی مەسلە چارەنووسسازەکانمان! . دووہم/ بەندی (ب) لەمادە ی 140 بە پیتی دەستور دەکەویتە ئەستۆی سەرۆک کۆمار کە پەيوەندی بە ئاساییکردنەوہ ی قەزاو ناحیەکانی دەروپشتی کەرکوکوہ ھەییە بەھاوکاری ھەردوو جیگەرەکە ی . لەبەرئەوہ پیوستە بە زووترین کات ھەنگاوی عەرەبەلی بزینت بۆ ئەم مەسلەستە و میللەتی لیتاگاداربکریتوہ .

سینیەم/ ئەگەر دکتۆر عەللاوی و بەرە ی تەوافرق و خەلکی تری سەر بەمان بتوانن تەحەددا بکەن و ھەرەشە و گورەشە ببەخشنەوہ و خەلکانی سەر بەخۆیان بکشینەوہ لە پەرلەمان و حکومەت ، ئە ی بۆچی لیستی ھاوپییمانانی کوردستان نەویژی وەکوو ئەمان بکات لە پیناوی گیزانەوہ ی کەرکوک بۆ باوہشی کوردستان !!؟ ، خۆ ئەگەر بلین ئاخر تورکیاو ئیزان ھەرەشە دەکەن و دینتە ناوہوہ !! ئەوا لە ولامدا دەلیم ھاتنەناوہوہ ی ئەوان مانای دەرچوونە لە بریارە نیوہوہ لەتیپەکان و بەزاندنی خەتی سوورە و لەھەمانکادا دەستدریژییە بۆ سەر سەرۆھری ولاتیکی تر و حەیا چوونیشە بۆ ئەمەریکا و کۆمەلگای نیوہوہلەتی ، چونکە ئەمەریکا بە پیتی بریاریکی نیوہوہلەتی ، عیراقی داگیرکردوہ . خۆئەگەر ھەرکرا ، ئەوا ھەموو مواعەلەسیاییکە ی ئەمەریکا لە عیراق و روژھەلاتی ناوہراستدا تیکدەچیتەوہ ، بیگومان کوردیش دەگریتوہ ، ئەوسا ئەوانە ناتوانن میللەتیک بەناوہبن ، کورد وەکوو جاريجاران دریزە بە تیکۆشانی خۆی دەدات ، بەتایبەتی ئیسنا دنیا وھا بچووک بۆتوہ ، لەچرکە یەکدا ئەمسەری دنیا ناگای لەوسەری دنیا ی .

تییینی : رەنگە ھەبێ و بلی : ئەگەر مەبەست لەنووسینی ئەم وتارە کەرکوک و مادە ی 140 ، ئیتر ئەم دریزە پیدانە ی بۆچیوو ؟ لەوہلامدا دەلیم : پینشەوہ ی باسی کیشەکەمان بکەین ، پیوستە ئیمە خۆمان و دوژمنەکانمان بە چاکی بناسین ، ئیتر ئەوسا تیندەگەین کیشەکەمان لە کویدا گیری خواردوہ و چەقیوہ و ھۆیەکە ی چییە!

عارف کەریم – ستۆکھۆلم
kadir_arif@hotmail.com

ئەگەر ھەلیان بۆ برەخسی لەناوی دەبەن، کەچی ئاگاداری ئەو ھەموو گۆرانی بارودۆخی دوتیا و ھاوکیشە ی سیاسی و ستراتیزی دەدزنەوہ، نایانەوی بیسەلمینن کە جیھان گۆراوہ و جاریکی تر کەس ناتوانی نۆزی کورد و مافەکانی بخنکینی، بەلام ديسانیشەوہ ئیمە ی کوردستانی دەبی بزانی کە تەنیا خۆمانین و دەبی بەرپەرچی ھەر ھیرش و دەستدریژیک بۆ سەر نیشتمانەکەمان بدەینەوہ، تەنیا یەکریزی و یەکھەلوئستی سیاسی و کوتاری نەتەوہیسی زامنی دەسکەوتەکانی گەلەکەمان، پیوستە سەرکردایەتی سیاسی کورد تەنیا پشت بە ھیزی لەبن نەھاتوی کۆمەلانی خەلکی کوردستان بەستنی، خۆیشی بۆ ھەر روداو گۆرانکاریک ئامادە بکات.

ھۆشیار عەبدولرەحمان

لەشکرکیشی تورکیا و ھەلوئستی ھاوپییمانەکانی کورد لە عیراق

گەورەترین ھیزە، دەتوانی ئەو دەسلاتە لەرزۆکە ی ناوچە ی سەوز کە ئەمەریکا دروستی کردوہ لەباری بەری. تورکیا بە ھەولەکانی نەیتوانی پشتیوانی کۆماری ئیسلامی ئیزان مسۆگەر بکات، سەرانی عیراق و ئیسلامی ئیزان نەچونە ژیر داواکاریکانی تورکیا، لە ھیرشکردنە سەر کوردستان ھاوکاری ناکن، چونکە کۆماری ئیسلامی ئیزان زیرەکانە ھەلسۆکەوت لەگەل ئەم کیشە ئالۆزە دەکات، دەزانی کە تەلەکە بۆ ئەو دانراوہتوہ. تورکیا دۆست و ھاوپییمانانی کۆی ئەمەریکایە، ئەندامی بەھیزی ناتوی، بۆیە ئیزان بە پاریزوہ رەفتاری لەگەل دا دەکات، ھەربۆیش بە پینچەوانەوہ وەزیری دەرەوہ ی ئیزان سەردانی عیراقی کرد و بەلینی ھاوکاری بۆ عیراق دوویات کردوہ، بەوھیزیوہ دەرەوہ ی پلانی چەپل و گلاوی دەولەتانی ئەقلمیسی بۆ ئەو کۆمار و دەسلالە بچوکە ی کورد کە بەرئوہیە، چونکە کەسیان بەم دەسلالە بچووکە چاویان ھەلنایە

بۆچی سەرکردایەتی کورد لە بەغدا یە ؟ بە بیری ئەو حزب و ریکخواوہ عەرەبیە شیعانە نایەت کە تەراتینیان لە کوردستان دەکرد؟! ئە ی بۆ لە کۆنگرە ی ئۆپوزیسیۆنی نەندن و ناسریە ھەمو داخواری و مافە نەتەوا یەتیەکانی و سیاسیەکانی کوردیان سەلماند!! ئە ی بۆ ئیسنا لە بەغدا لە سەر کورسی حوکمرانی خۆیان بمینن ئینجا جوړیک لە بەشیمان بوئەوہ یان پیوہ دیارە، خەریکە کیشەش بۆ سیستەمی فیدرالی لە عیراق و مادە ی 140 دروست دەکەن . کاتی ئەو ھاتو کە سەرکردایەتی کورد روپەر و پینان بلین: ئەمرۆ ئەو روژەیکە کە کورد لە لاین دوژمنیکی سەر سەختەوہ یەخە ی پیکیراوہ و ئیوہش وا ھەلسۆکەوت لەگەل ئیمە ی کورددا دەکەن! ئیمە لەداوی روخانی بەعسەوہ گەورەترین دەرەفتمان بۆ رەخسا کە دەولەتی کوردی رابگەینین کەچی نەمان کرد، ھاتین جاریکی تر عیراقمان دروست کردوہ، باش بزانی ئیسنا کارتی کورد و ھیزی کوردی لە عیراق

چارە ی دیپلۆماسیانە چارەسەر دەکری، نەک بە پەلامار دان و نانەوہ ی کیشەو گرفت و پشتوی دروست کردن لە ناوچەکە، چونکە بەزەرەری تورکیا تەواو دەبیت، ھەروہا یەکیکی ئەوروپاش ئامۆژگاری تورکیای کرد کە پەنا بۆ شەرو چەکداری نەبات، ئەوہ ی جیی نیگەرانییە و تیزامانە بۆ سەرکردایەتی سیاسی و خەلکی کوردستان، لاوازی ھەلوئستی دەولەتانی عەرەبی بە گشتی و عەرەبی عیراقی بوو بە تاییەتی، دیاروو چەند بە ساردی و بیناکانە و دوور لە عورفی ھاوپییمانیتی و دۆستایەتی و ئەخلاقی سیاسی دەنگیکی بەرامبەر ئەم مەسلە یە ھەستیارە ھەلسۆکەوت دەکەن، یاخود چەند پەرلەمانتاریکی لیستی تەوافق و عیراقیە دەلین، ھەر کاتی کورد کۆتە مەترسیەوہ و تینی بۆ ھات دەلین" ئیمە عیراقین و پاراستی سنورەکان لە ئەستۆی عیراق، ئەگەر ھەتا لە کاتی شەرو ناشتی پشتمان لئ دەکەن و باسی ھەرەشە ی دەولەتی کوردیمان لئ دەکەن" ئە ی

کلاوہکانیان لە گۆر نرا، ک جاریکی تر ناتوان کورد بە کورد بە کوشت بدن، یاخود جاریکی تر جاشایەتی لە ھزری خەلکی کوردستان زیندو بکەنەوہ، بۆیە تورکەکان بە راست و چەپ لیدوان دەدن و ئامادە نین دیالۆگ و حیوار لەگەل کورد بکەن، ئەمە کیشە ی 16 ملیۆن کوردە بە روژی روناک مافەکانیان پیشیل کراوہ، تورکەکان خۆیان زۆر لە کورد بە گورە تر دەزانن، پینان وایە لە شان شکۆی ئەتا تورک کەم دەبیتوہ ئەگەر لەگەل کورد باسی ریگە چارە ی ناشتیانە بکەن کە کورد ھیچ کاتییک رەتی نەکرتۆتەوہ. لەداوی ئۆپەراسیۆنی سوپای تورکیا بۆ سەر ناوچەکانی باکوور و نزیک ھەرمی باشوری کوردستان و ئالۆزکردنی بارودۆخەکە، کە چەندین لیدوان و ھەلوئستی جیھانی و ناوچە ی لیکەوتەوہ، ھەر لە سەرەتاوہ ھەلوئستی ئەمریکا ئەوہ بوو کە تورکیا دان بە خۆیاندا بگری و ھیرش نەگاتە سەر باشوری کوردستان، پەنا بۆ حیوار و دانوستان بەری، کیشەکە بە ریگە

لەداوی رەزامەندی دەربرینی پەرلەمانی تورکیا، کە ریگە بە سوپای ولاتەکە ی دەدات لە ماوہوی سالیکدا دەست کراوہ بیت بۆ ھیرش کردنە سەر گەریلاکانی پ.ک.ک و بەزاندنی سنوری ھەرمی باشوری کوردستان، بەوھۆیەوہ جەنەرالەکانی تورکیا پەنجە ی ھەرەشەو گورەشە بۆ ئەوانەش دریز دەکەن کە ھاوکاری گەریلاکانی پ.ک.ک دەکەن. گومانی تیدانییە مەبەستی ئەم ھەرەشانە کوردەکانی باشوورە، ھەروہا تورکەکان لیستیکی 150 ناویان لە بەرپرسیانی سیاسی و سەربازی پ.ک.ک و پارتەکانی باشوری کوردستانە بە وەفدی عیراق داوو، ئەم داخواریە نا لوجیکە قبیلی قبول نەبوو، ھەر زو رەتکارییەوہ، لە گەل کۆنگرە روژنامەوانیەکە ی سەرۆک کۆماری عیراق و سەرۆکی ھەرمی کوردستان بووہ جیی دلخۆشی سەرچەم خەلکی کوردستان و حیزبە سیاسیەکان ، ھەردوو بەیکەوہ وتیان: نەک بەرپرسی کورد، تەنانتە پشیلەیکش تەسلیم بە تورکەکان ناکەین! ئەمەش تورکەکانی تورە و نیگەرانتەر کرد، ھەستیان کرد ئەم جارە خەونە